

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi luonnon ennallistamisesta (U 76/2022 vp)

EU:n ennallistamisasetus – Suomen otettava vahvasti kriittinen kanta

Eduskunnan suuri valiokunta (työjaosto) 26.10.2022

Anna-Rosa Asikainen, lakimies, MTK ry

Mistä on kyse?

- Komissio ehdottaa ennallistamista koskevaa EU-asetusta, jota sovellettaisiin jäsenmaissa automaattisesti sellaisenaan heti sen tultua voimaan.
- Sääntelyssä olisi kolme pääosaa: yleinen ennallistamistavoite, elinympäristökohtaisia ennallistamistavoitteita ja menettely tavoitteita toimeenpanevien kansallisten ennallistamissuunnitelmien laadintaan. Toimintaa vaadittaisiin EU:n luonto- ja lintudirektiivien tarkoittamien luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen lisäksi myös sellaisissa asioissa, joihin ei nykyisin kohdistu luonnonsuojeluoikeudellista EU-sääntelyä.
- Uusi lainsäädäntö vaikuttaisi erittäin merkittävästi maa- ja metsätalouteen. Vaikutusten suuri mittakaava johtuisi lainsäädännön piiriin kuuluvien alueiden määrästä, tavoitteiden määrällisestä ja ajallisesta kunnianhimesta, edellä mainituista seikoista johtuvista valtaisista toimenpidetarpeista sekä niihin väistämättä liittyvistä suorista ja epäsuorista kustannuksista. Ainakaan kaikilla ennallistamistoimien piiriin kuuluvilla alueilla nykyistä toimintaa ei voitaisi jatkaa tai toimintaa olisi ainakin merkittävällä tavalla muutettava.
- Suomelle aiheutuvat kustannukset olisivat vuosittain n. 0,93 miljardia euroa. Jäsenmaiden joukossa Suomen osuus olisi euromääräisesti kolmanneksi suurin ja BKT:hen suhteutettuna suurin.
- Vaikutustenarvioinnin havainnot voi yksinkertaistaa siten, että mitä laajempia ennallistamistavoitteet ovat eli mitä kattavampaa lainsäädäntöä tehdään, sitä parempi on kustannusten ja hyötyjen suhde. Arviointiin on syytä suhtautua varauksella.

Kantaa tiukennettava erityisesti seuraavissa asioissa

- maa- ja metsätalouden ratkaisevan merkityksen, eri tavoitteiden tasapainon sekä taloudellisen realismin unohtaminen
- säädösmuoto (asetus)
- toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden noudattaminen
- metsäpolitiikka kuuluu kansalliseen päätäntävaltaan
- tavoitteiden kunnianhimon taso (esim. prosenttiluvut) ja toteutuskelpoisuus
- liian vähän kansallista liikkumavaraa jättävät artiklat
- maanomistajien oikeudet
- epäoikeudenmukainen taakanjako
- vertailuajankohta (70 vuotta taaksepäin)
- luontotyyppien heikentämiskielto
- komissiolle siirretty toimivalta
- rahoituslähteiden epäsopevuus ja riittämättömyys
- vaikutuksiin liittyvät tietopuutteet